

Hoe zit het ook al weer met de examens generieke vakken?

De examinering van de generieke vakken is voor mij een typisch gevalletje 'door de bomen het bos niet meer zien'. Dit komt onder andere doordat ik niet dagelijks met deze examinering in aanraking kom, maar als ik er wel mee in aanraking kom dan valt het me op dat er een he-le-boel informatie is over dit onderwerp. Ik betrap mezelf erop dat ik er keer op keer echt voor moet gaan zitten om tot de ontdekking te komen dat er weer aanpassingen zijn gedaan, zo ook afgelopen week weer. Tijd om mijn bevindingen in een blog te verwerken.

In deze blog wil ik voor mensen in het mbo, die niet dagelijks met de examinering van de generieke eisen voor taal en rekenen in aanraking komen, duidelijkheid verschaffen over de examinering van de generieke vakken door antwoord te geven op de volgende vragen:

1. Wat is het verschil tussen centraal ontwikkelde examens en instellingsexamens?
2. Welke domeinen zijn te onderscheiden binnen de generieke vakken en hoe worden deze geëxamineerd?
3. Wat is de slaag-/zakregeling en hoe ziet deze er voor mbo niveau 2, 3 en 4 uit tot en met schooljaar 2019/2020?

NB. Rondom de slaag-/zakregeling zijn voor rekenen recentelijke wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen worden zo spoedig mogelijk verwerkt in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en zullen gaan gelden met ingang van 1 september 2015. Wat deze wijzigingen concreet betekenen staat beschreven onder hoofdstuk 3.2.

Mocht u op basis van deze blog vragen of opmerkingen hebben, laat dan even een bericht achter of mail me via m.vangrootel@oabdekkers.nl. Vindt u het handig om de blog in pdf te ontvangen, dat kan door de blog hier te downloaden.

1. Verschil tussen centraal ontwikkelde examens en instellingsexamens?

Binnen de examinering van de generieke vakken wordt gebruikt gemaakt van twee soorten examens, namelijk:

- *Centraal ontwikkelde examens (COE)*. Dit zijn examens die landelijk ontwikkeld en vastgesteld worden. Instellingen zijn verplicht (al dan niet in de toekomst) deze examens af te nemen.
- *Instellingsexamens (IE)*. Dit zijn examens die door de instellingen zelf ontwikkeld, vastgesteld en afgenomen worden.

Met name rondom COE is de laatste jaren veel te doen geweest in het mbo. Deze zijn/worden geleidelijk aan geïmplementeerd in het mbo en zijn van invloed op de slaag-/zakregeling (zie hoofdstuk 3).

2. De domeinen van de generieke vakken & de wijze van examineren

Onder de generieke vakken vallen in ieder geval Nederlands en Rekenen. Voor mbo niveau 4 valt Engels ook onder de generieke vakken. Ieder vak beslaat een aantal domeinen die of middels COE of middels IE geëxamineerd wordt. Hierbij het overzicht:

Rekenen		Nederlands		Engels	
Niveau 2: 2F		Niveau 2: 2F		Niveau 4	
Niveau 3: 2F		Niveau 3: 2F			
Niveau 4: 3F		Niveau 4: 3F			
Domein	Examen	Domein	Examen	Domein	Examen
Getallen	COE	Lezen	COE	Lezen B1	IE
Verhoudingen		Luisteren		Luisteren B1	IE
Meten en meetkunde		Schrijven	IE	Schrijven A2	IE
Verbanden		Spreken	IE	Spreken A2	IE
		Gesprekken voeren	IE	Gesprekken voeren A2	IE
Alle vier de domeinen worden middels één COE geëxamineerd en beoordeeld en leiden tot een eindcijfer (zonder decimalen) op een tienpuntschaal.		De domeinen <i>Lezen</i> en <i>Luisteren</i> worden middels een COE geëxamineerd. De overige domeinen worden middels IE's geëxamineerd. De COE en IE's gezamenlijk bepalen het eindcijfer (tienpuntschaal, zonder decimalen).		Alle vijf de domeinen worden middels IE's geëxamineerd. De IE's gezamenlijk bepalen het eindcijfer (tienpuntschaal, zonder decimalen).	

3. Slaag-/zakregeling tot en met schooljaar 2019/2020

De slaag-/zakregeling voor de generieke vakken is niets anders dan een regeling om te bepalen of een student is geslaagd voor de generieke eisen taal en rekenen (zie hoofdstuk 2). **Het voldoen aan de slaag-/zakregeling is een voorwaarde voor diplomering.** De slaag-/zakregeling wordt momenteel geleidelijk aan ingevoerd vanwege de geleidelijke implementatie van de COE's (zie onderstaande tabel)

Invoeringsschema COE Nederlands en Rekenen				
MBO niveau 4	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Nederlandse taal (3F)	Regulier	Regulier	Regulier	Regulier
Rekenen (3F)	Pilot	Regulier	Regulier	Regulier
MBO niveau 2 en 3	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Nederlandse taal (2F)	Pilot	Regulier	Regulier	Regulier
Rekenen (2F)	Pilot	Pilot	Regulier	Regulier

Zolang de COE's zich nog in een pilotfase bevinden, maken de resultaten op de (pilot)examens Nederlandse taal en rekenen geen deel uit van de slaag-/zakregeling. Wel worden vanaf 2013-2014 de resultaten die voor deze vakken behaald worden toegevoegd aan de resultatenlijst bij het diploma. De slaag-/zakregeling voor mbo niveau 2, 3 en 4 ziet er tot en met het schooljaar 2019-2020 als volgt uit.

3.1 Slaag-/zakregeling 2014-2015

Mbo niveau	Kernvakken	Toelichting slaag-/zakregeling
mbo-2 en -3	Niet van toepassing, omdat de COE's van de kernvakken Nederlands en rekenen nog in de pilotfase zitten	-
mbo-4	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen)	Van de eindcijfers Nederlandse taal en Engels mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.

3.2 Slaag-/zakregeling 2015-2016

Vanaf 2015-2016 telt het kernvak Nederlands voor mbo-2 en -3 mee voor de slaag-/zakregeling. Vanaf 2015-2016 telt het kernvak rekenen mee voor mbo-4 studenten, zij het met een overgangperiode waarin het rekenexamen de komende schooljaren geleidelijk zwaarder mee gaat tellen voor diplomering. Concreet betekent dat:

- In het eerste jaar dat de rekentoets meetelt moet minimaal een 5 worden gehaald (dus een 4,5 en hoger).
- Indien in het eerste jaar dat het rekenexamen meetelt, het meetellen van het rekenexamen tot gevolg heeft dat vijf procentpunten extra studenten geen diploma halen zal de minister een **vangnet** in werking laten treden. De extra gezakten worden berekend per mbo-niveau, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het rekenexamen en het ER-examen (examen voor studenten met ernstige rekenproblemen). Wanneer het vangnet in werking treedt mag het rekenexamen het eerste jaar afgerond met ten minste een 4 worden behaald. Het jaar daarop geldt afgerond minimaal een 5.

Mbo niveau	Kernvakken	Toelichting slaag-/zakregeling
mbo-2 en -3	Nederlands 2F (5 domeinen)	Eindcijfer Nederlandse taal is ten minste een 5.
mbo-4 zonder vangnet rekenen	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen)	Van de eindcijfers Nederlandse taal en Engels mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
	Rekenen 3F (4 domeinen)	5 of hoger.
mbo-4 met vangnet rekenen	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen)	Van de eindcijfers Nederlandse taal en Engels mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
	Rekenen 3F (4 domeinen)	4 of hoger.

3.3 Slaag-/zakregeling 2016-2017

Vanaf 2016-2017 telt het kernvak rekenen voor mbo-2 en -3 mee voor de slaag-/zakregeling, zij het met een overgangperiode waarin het rekenexamen de komende schooljaren geleidelijk zwaarder mee gaat tellen voor diplomering. Onder paragraaf 3.2 kunt u lezen wat dat inhoudt.

Mbo niveau	Kernvakken	Toelichting slaag-/zakregeling
mbo-2 en -3 zonder vangnet rekenen	• Nederlands 2F (5 domeinen)	Eindcijfer Nederlandse taal is ten minste een 5
	• Rekenen 2F (4 domeinen)	5 of hoger
mbo-2 en -3 met vangnet rekenen	• Nederlands 2F (5 domeinen)	Eindcijfer Nederlandse taal is ten minste een 5
	• Rekenen 2F (4 domeinen)	4 of hoger
mbo-4 zonder vangnet rekenen	• Nederlands 3F (5 domeinen) • Engels (5 domeinen) • Rekenen 3F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal, Engels en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. De andere twee cijfers moeten ten minste een 6 zijn
mbo-4 met vangnet rekenen	• Nederlands 3F (5 domeinen) • Engels (5 domeinen)	Van de eindcijfers Nederlandse taal en Engels mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
	• Rekenen 3F (4 domeinen)	5 of hoger.

3.4 Slaag-/zakregeling 2017-2018

Mbo niveau	Kernvakken	Toelichting slaag-/zakregeling
mbo-2 en -3 zonder vangnet rekenen	- Nederlands 2F (5 domeinen) - Rekenen 2F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
mbo-2 en -3 met vangnet rekenen	- Nederlands 2F (5 domeinen) - Rekenen 2F (4 domeinen)	Eindcijfer Nederlandse taal is ten minste een 5 5 of hoger
mbo-4 zonder vangnet rekenen	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen) - Rekenen 3F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal, Engels en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. De andere twee cijfers moeten ten minste een 6 zijn
mbo-4 met vangnet rekenen	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen) - Rekenen 3F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal, Engels en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. De andere twee cijfers moeten ten minste een 6 zijn

3.5 Slaag-/zakregeling 2018-2019

Mbo niveau	Kernvakken	Toelichting slaag-/zakregeling
mbo-2 en -3 zonder vangnet rekenen	- Nederlands 2F (5 domeinen) - Rekenen 2F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
mbo-2 en -3 met vangnet rekenen	- Nederlands 2F (5 domeinen) - Rekenen 2F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
mbo-4	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen) - Rekenen 3F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal, Engels en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. De andere twee cijfers moeten ten minste een 6 zijn

3.6 Slaag-/zakregeling 2019-2020

Mbo niveau	Kernvakken	Toelichting slaag-/zakregeling
mbo-2 en -3	- Nederlands 2F (5 domeinen) - Rekenen 2F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere moet ten minste een 6 zijn.
mbo-4	- Nederlands 3F (5 domeinen) - Engels (5 domeinen) - Rekenen 3F (4 domeinen)	Van de eindcijfers voor Nederlandse taal, Engels en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. De andere twee cijfers moeten ten minste een 6 zijn